

Opinia do ustawy
o emeryturach kapitałowych
(druk nr 311)

I. Cel i przedmiot ustawy

W 2009 r. pierwsi członkowie otwartych funduszy emerytalnych uzyskają prawo pobierania świadczeń emerytalnych z dwóch źródeł, tj. z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz otwartego funduszu emerytalnego.

Przedmiotem ustawy jest szczegółowe uregulowanie rodzajów świadczeń pieniężnych dostępnych ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych. Ustawa określa zasady nabywania prawa do poszczególnych rodzajów emerytur kapitałowych, zasady i tryb przyznawania emerytur kapitałowych oraz zasady ustalania ich wysokości, wypłaty oraz dokonywania waloryzacji.

Emerytury kapitałowe będą wypłacane w ramach ubezpieczenia emerytalnego. Przysługiwać będą osobom mającym ustalone prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Emerytury kapitałowe będą wypłacane za pośrednictwem jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, która będzie właściwa do wypłaty emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wraz z emeryturą lub rentą z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych emerytowi będą przysługiwać dwa rodzaje emerytur kapitałowych, tj.:

- okresowa emerytura kapitałowa lub
- dożywotnia emerytura kapitałowa.

Okresowa emerytura kapitałowa będzie przysługiwać członkowi otwartego funduszu emerytalnego do ukończenia przez niego 65 roku życia, natomiast dożywotnia emerytura kapitałowa będzie przysługiwać byłemu członkowi otwartego funduszu emerytalnego dożywotnio po ukończeniu 65 roku życia.

Warunkami nabycia przez członka otwartego funduszu emerytalnego prawa do okresowej emerytury kapitałowej będzie ukończenie przez niego 60 lat oraz wysokość środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym. Kwota zgromadzonych środków, ustalona na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc od którego zostanie przyznana emerytura, będzie musiała być równa lub wyższa od dwudziestokrotności kwoty dodatku pielęgnacyjnego.

Prawo do okresowej emerytury kapitałowej wygaśnie w przypadku śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego, z upływem ostatniego dnia miesiąca, w którym członek otwartego funduszu emerytalnego ukończy 65 rok życia, lub w przypadku wyczerpania się środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym.

Prawo do dożywotniej emerytury kapitałowej członek otwartego funduszu emerytalnego nabędzie w chwili ukończenia 65 lat.

Prawo do emerytury kapitałowej i jej wysokość będą ustalane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w drodze decyzji, na podstawie wniosku o emeryturę złożonego przez członka otwartego funduszu emerytalnego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda jedną decyzję emerytalną przyznającą emeryturę będącą sumą emerytury z FUS i emerytury kapitałowej.

W przypadku ustalenia prawa do okresowej emerytury kapitałowej i jej wysokości Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformuje otwarty fundusz emerytalny o ustalonej wysokości okresowej emerytury kapitałowej i numerze odrębnego rachunku bankowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na który otwarty fundusz emerytalny będzie obowiązany co miesiąc przekazywać środki na wypłatę okresowej emerytury kapitałowej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie obowiązany zawiadomić otwarty fundusz emerytalny o złożeniu przez członka otwartego funduszu emerytalnego wniosku dotyczącego dożywotniej emerytury kapitałowej. Wniosek ten będzie składany wraz z oświadczeniem o wyborze oferty dożywotniej emerytury kapitałowej z udostępnianego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zestawienia ofert dożywotnich emerytur kapitałowych.

Fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych zarządzany przez zakład emerytalny będzie zobowiązany do comiesięcznego przekazywania na rachunek bankowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych środków na wypłatę dożywotnich emerytur kapitałowych.

Okresowa emerytura kapitałowa będzie waloryzowana corocznie na zasadach i w trybie określonym dla emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie obowiązany niezwłocznie informować otwarty fundusz emerytalny o

zmienionej wysokości okresowej emerytury kapitałowej na skutek ponownego ustalenia jej wysokości, jak i waloryzacji.

Wysokość okresowej emerytury kapitałowej stanowi iloraz, podanej przez otwarty fundusz emerytalny, kwoty środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego w ostatnim dniu miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o ustalenie prawa do okresowej emerytury kapitałowej i średniego dalszego trwania życia, o którym mowa w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wysokość dożywotniej emerytury kapitałowej stanowi iloczyn zawartej w ofercie dożywotniej emerytury kapitałowej, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o ustalenie prawa do dożywotniej emerytury kapitałowej miesięcznej stawki dożywotniej emerytury kapitałowej, właściwej dla wieku emeryta oraz wskaźnika wyliczonego jako wysokość składki podzielonej przez tysiąc.

Ustawa przewiduje dokonanie zmian w 11 obowiązujących ustawach, mających na celu dostosowanie obecnego stanu prawnego do przepisów niniejszej ustawy.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Omawiana ustawa uchwalona przez Sejm na posiedzeniu w dniu 17 października 2008 r., wypracowana została na podstawie projektu rządowego – druk nr 743, skierowanego do Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny do rozpatrzenia 5 września 2008 r. Zaproponowane w projekcie rozwiązania na etapie prac w Sejmie zostały doprecyzowane i poszerzone, szczególnie w trakcie drugiego czytania. Nowe merytoryczne regulacje dotyczyły, między innymi, wprowadzenia obowiązku udzielenia pełnomocnictwa dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do dysponowania rachunkiem bankowym otwartego funduszu emerytalnego, wprowadzenia wyższej opłaty dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu obsługi emerytury kapitałowej oraz wypłaty środków przez otwarte fundusze emerytalne w sytuacji, gdy nastąpiła śmierć osoby, która złożyła wniosek emerytalny.

III. Uwagi szczegółowe

1. Uwaga do art. 8 pkt 1

Propozycja poprawki:

- w art. 8 w pkt 1 na końcu średnik zastępuje się wyrazem "oraz".

Ustawa uzależnia nabycie prawa do okresowej emerytury kapitałowej od spełnienia dwóch warunków, o których mowa w pkt 1 i pkt 2. Muszą być one spełnione łącznie. Z tego względu niezbędnym wymogiem jest połączenie tych punktów spójnikiem koniunkcji, tj. "i" bądź "oraz".

Przepis wymaga precyzyjnego sformułowania, bowiem jest to podstawowa regulacja merytoryczna dotycząca nabycia określonego prawa.

2. Uwaga do art. 8 pkt 2

Propozycja poprawki:

w art. 8 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- *"2) kwota środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego, ustalona na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego zostanie przyznana emerytura, jest równa lub wyższa od dwudziestokrotności kwoty dodatku pielęgnacyjnego.*

Poprawka doprecyzowuje jeden z warunków nabycia prawa do emerytury okresowej, eliminując wątpliwości interpretacyjne, dotyczące momentu zgromadzenia określonej kwoty środków na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym.

2. Uwaga do art. 10 pkt 1

Propozycja poprawki:

- *w art.10 w pkt 1 na końcu średnik zastępuje się wyrazem "oraz".*

Argumentacja za przyjęciem poprawki jest analogiczna jak w pkt 1 – dotyczy dożywotnich emerytur kapitałowych.

Hanna Kaśnikowska
główny legislator